

Vitreoretinālās izmaiņas pēc tīklenes atslāņošanās operācijas

Maruta Jurjāne, Ēriks Elksnis, Juris Vanags, Guna Laganovska

Rīgas Stradiņa universitāte, Oftalmoloģijas katedra, Latvija

Ievads. Pasaulē ir maz jaunu pētījumu, kas apraksta vēlinās vitreoretinālās izmaiņas pēc tīklenes atslāņošanās operācijas ar ekstraokulāro pieeju. Bieži pēc veiksmīgas operācijas un laba anatomiskā rezultāta, konstatē zemu redzes asumu pēcoperācijas periodā.

Darba mērķis. Noskaidrot vitreoretinālās izmaiņas makulas rajonā pēc tīklenes atslāņošanās operācijas ar ekstraokulāro pieeju.

Materiāls un metodes. Pacientiem, kas atkārtoti ieradās uz kontroli VSIA "Paula Stradiņa KUS" pēc tīklenes atslāņošanās operācijas ar ekstraokulāro pieeju no 2009. līdz 2012. gadam, tika veikta redzes asuma pārbaude, oftalmoskopija, optiskā koherentā tomogrāfija tīklei, acs ultrasonogrāfija, noskaidrots vecums, dzimums, operāciju skaits.

Rezultāti. Tika izanalizēti 38 pacienti (40 acis) pēc tīklenes atslāņošanās operācijas ar ekstraokulāro pieeju – 17 (44,7%) vīrieši un 21 (55,3%) sieviete. Pacientu vecuma struktūra: 26–85 gadi, vidēji – 60,8 gadi. 34 (85,0%) acis tika operētas vienu reizi, 5 (12,5%) acis – divas reizes un 1 acs (2,5%) tika operēta vairāk nekā divas reizes. Laika posms no operācijas veikšanas brīža līdz pēdējai apskatei – 1–13 gadi, vidēji – 4,7 gadi. Redzes asums pēc operācijas 1/~ ir 1 acij (2,5%), līdz 0,1 ir 24 acīm (60,0%), virs 0,1 ir 15 acīm (37,5%). OCT makulai – 15 acīs (37,5%) izmaiņas nekonstatē, 25 acīs (62,5%) ir strukturālas izmaiņas makulā. No makulas izmaiņām: 15 acīs (60,0%) ir epiretināla membrāna, 4 acīs (16,0%) – cistiska makulas tūska, 3 acīs (12,0%) – sabiezēts RPE slānis, 1 acī (4,0%) – parafoveolāri atrofiski perēkļi, 1 acī (4,0%) – lamelārs makulas plīsums un 1 acī (4,0%) – III stadijas makulas plīsums. Acs USG – 35 acīs (87,5%) stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas atslāņošanos un 5 acīs (12,5%) izmaiņas nekonstatē.

Secinājumi. Pēc operācijas vairāk nekā pusei pacientu kā vēlina komplikācija rodas izmaiņas makulā. Pārsvārā novēro epiretinālu membrānu attīstību. Lielākajai daļai pacientu konstatē stiklveida ķermeņa mugurējās hialoīdās membrānas atslāņošanos. Šīs izmaiņas ietekmē redzes asumu, kas lielākajai daļai pacientu nav augstāks kā 0,1. Makulas izmaiņas vairāk novērojamas pacientiem pēc 60 gadu vecuma, laika periods pēc pēdējās operācijas pārliecinoši neietekmē izmaiņu veidošanos.